

Uzasadnienie

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2025 jest aktem wykonawczym do art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 773), zwanej dalej „ustawą”.

Projekt programu badań statystycznych statystyki publicznej przygotowuje Prezes Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy, w oparciu o rozpoznanie zapotrzebowania na informacje i analizy statystyczne i przedstawia go Radzie Statystyki, która zgodnie z art. 15 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy ustala projekt programu badań statystycznych statystyki publicznej i przedstawia go Radzie Ministrów.

Przedłożony projekt Programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2025, będący załącznikiem do ww. rozporządzenia, zwany dalej „Pbssp 2025”, składa się z dwóch części.

Pierwsza część zawiera informacje o badaniu i wskazuje szczegółowo dla każdego badania:

- 1) symbol;
- 2) temat;
- 3) cykliczność;
- 4) prowadzący badanie (organ lub podmiot);
- 5) cel;
- 6) zakres podmiotowy;
- 7) zakres przedmiotowy;
- 8) źródła danych;
- 9) rodzaje wynikowych informacji statystycznych;
- 10) formy i terminy udostępnienia wynikowych informacji statystycznych.

W drugiej części zawarta jest informacja dotycząca przekazywanych danych, obejmująca:

- 1) źródło danych;
- 2) podmiot przekazujący dane, metoda obserwacji;
- 3) zakres danych, w tym szczegółowy zakres danych osobowych z katalogu danych wymienionych w art. 35b ust. 1 ustawy;
- 4) częstotliwość, termin przekazania danych, obligatoryjność/dobrowolność przekazania danych;
- 5) poziom agregacji, postać i formę danych, miejsce przekazania danych;
- 6) symbol badania, w którym wykorzystywane są dane.

Dwuczęściowa budowa Pbssp 2025 ma na celu przekazanie prostej i przejrzystej informacji o prowadzonych badaniach oraz ułatwienie respondentom dotarcia do informacji o zakresie danych, jakie będą zobowiązani przekazywać. Wprowadzenie informacji dotyczących symboli badań umożliwi identyfikację badań, w których poszczególne dane będą wykorzystywane. Taki układ może również służyć do oceny adekwatności i niezbędności przetwarzania danych, co ma istotne znaczenie w przypadku danych osobowych, zważywszy na brzmienie art. 35a ust. 2 ustawy, który wskazuje, że dane osobowe są zbierane dla celów statystycznych, jeżeli tego celu nie można osiągnąć za pomocą innych danych.

Programowi badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2025 towarzyszą postanowienia ogólne i objaśnienia, które zawierają informacje ułatwiające korzystanie z Pbssp 2025.

Pbssp 2025 zawiera badania prowadzone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ministrów i centralnych organów administracji rządowej, Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Przewodniczącą Komisji Nadzoru Finansowego, jak również badania realizowane wspólnie przez służby statystyki publicznej z innymi naczelnymi lub centralnymi organami administracji rządowej. Badania te będą realizowane na podstawie informacji zbieranych na zasadach dobrowolności albo obligatoryjnie w formie sprawozdawczości bieżącej w 2025 r., sprawozdawczości rocznej z danymi za rok 2025, przekazywanej przez podmioty w roku 2026 oraz wskazanych danych za lata poprzednie.

Zakres tematyczny Pbssp 2025 jest wynikiem współpracy i szerokich konsultacji z organami administracji, władzami samorządowymi, organizacjami społecznymi i związkowymi oraz z przedstawicielami środowisk naukowych. Prace nad projektem ukierunkowane były na:

- 1) uwzględnianie zagadnień zaspokajających potrzeby szerokiego kręgu użytkowników informacji statystycznych, a zwłaszcza zapewnianie im informacji niezbędnych do prawidłowej realizacji ich funkcji, jak również szeroko rozumianych potrzeb informacyjnych społeczeństwa;
- 2) wnikliwą ocenę dotychczasowego zakresu badań i przeanalizowanie projektowanych zamierzeń programowych pod kątem celowości, społecznej użyteczności i przydatności pozyskiwanych informacji, a także pod kątem możliwości wykonawczych systemu statystyki publicznej;
- 3) zaspokajanie potrzeb informacyjnych wynikających z zobowiązań Polski z tytułu członkostwa w organizacjach międzynarodowych, a zwłaszcza wymogów UE w zakresie przekazywania danych na potrzeby informacyjne związane

z członkostwem Polski w Unii Europejskiej;

- 4) przewidywanie nowych potrzeb informacyjnych.

Przy określaniu zamierzeń programowych podstawowym celem jest dostarczanie przez statystykę publiczną rzetelnych, obiektywnych, profesjonalnych, niezależnych i społecznie użytecznych oficjalnych informacji statystycznych na potrzeby organów władzy państwowej, administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz na rzecz szerokiego i systematycznego informowania społeczeństwa. Pozyskiwane dane będą służyć opracowaniu informacji obrazujących zjawiska i procesy kształtujące aktualną sytuację społeczno-gospodarczą kraju oraz stanowiących podstawę określania tendencji rozwojowych i prognozowania.

Pozyskiwane w ramach badań wynikowe informacje statystyczne pozwolą na ustalenie podstawowych wielkości i wskaźników, do których ogłaszania, na podstawie odrębnych przepisów, jest obowiązany Prezes Głównego Urzędu Statystycznego.

Projekt Pbssp na rok 2025 zawiera 258 badań, z czego:

- 1) 180 badań będzie prowadzonych przez służby statystyki publicznej (Główny Urząd Statystyczny i urzędy statystyczne);
- 2) 44 badania będą prowadzone wspólnie przez Główny Urząd Statystyczny, ministerstwa, Narodowy Bank Polski, Komisję Nadzoru Finansowego i urzędy centralne;
- 3) 34 badania będą prowadzone przez ministerstwa, Narodowy Bank Polski i urzędy centralne.

Do projektu Pbssp 2025, w porównaniu z rokiem ubiegłym, wprowadzono następujące nowe badania, które docelowo będą realizowane jako badania cykliczne:

- 1) 1.25.28 Dostępność podmiotów publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami (badanie cykliczne, cykliczność czteroletnia),
- 2) 1.30.19 Walory turystyczne w powiatach i ich otoczeniu (badanie cykliczne, cykliczność pięcioletnia),

W projekcie Pbssp 2025 ujęto ponadto następujące badania cykliczne, realizowane z podaną poniżej cyklicznością:

- 1) 1.04.09 Działalność integracyjna podmiotów gospodarki społecznej, co 2 lata,
- 2) 1.25.22 Zdrowie osób dorosłych, co 3 lata,
- 3) 1.25.26 Warunki mieszkaniowe, co 3 lata,
- 4) 1.27.11 Ustawiczne szkolenie zawodowe w przedsiębiorstwach, co 5 lat,
- 5) 1.27.13 Uniwersytety Trzeciego Wieku, co 3 lata,

- 6) 1.29.19 Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia, co 6 lat,
- 7) 1.30.15 Uczestnictwo w sporcie i rekreacji ruchowej, co 4 lata,
- 8) 1.44.15 Struktura zużycia materiałów, energii i usług obcych oraz zapasów materiałów, co 5 lat,
- 9) 1.45.01 Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych – prace przygotowawcze, co 3 lata,
- 10) 1.49.10 Popyt na usługi, co 5 lat,

W odniesieniu do konieczności przekazywania danych statystycznych do projektu Pbssp na rok 2025, w stosunku do Pbssp na rok 2024, wprowadzone zostały nowe obowiązki sprawozdawcze wynikające z ujęcia w projekcie Pbssp na rok 2025 następujących, nowych zestawów danych:

RzD – raport o stanie zapewniania dostępności podmiotu publicznego, który nakłada nowy obowiązek sprawozdawczy na podmioty publiczne zobowiązane do zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;

MZ-48A – sprawozdanie z nadzoru w zakresie produktów biobójczych, kosmetycznych, substancji chemicznych i ich mieszanin, detergentów oraz prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, który nakłada nowe obowiązki sprawozdawcze na powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne, wojewódzkie stacje sanitarno-epidemiologiczne oraz Główny Inspektorat Sanitarny;

KK-3 DU – ankieta dotycząca statystyki muzeów – działalność upowszechniająca, który nakłada nowy obowiązek sprawozdawczy na muzea o statucie lub regulaminie uzgodnionym z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Do projektu Pbssp na rok 2025, w stosunku do Pbssp na rok 2024, wprowadzone zostały także następujące nowe zestawy danych z systemów informacyjnych:

KIDL RDL 01 – dane dotyczące diagnostów laboratoryjnych, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Krajową Izbę Diagnostów Laboratoryjnych;

KOWR SIKOWR 02 – dane dotyczące wytwarzania biopłynów, energii elektrycznej wyłącznie z biopłynów w instalacjach odnawialnego źródła energii, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa;

KRUS nSIU 05 – dane o liczbie pomocników rolnika ubezpieczonych z tytułu świadczenia pomocy przy zbiorach, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;

MC PESEL 13 – dane dotyczące cech osoby zmarłej, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Ministerstwo Cyfryzacji;

MRPiPS SIOZ 02 – dane dotyczące wydatków na ochronę zdrowia przeznaczonych na świadczenia rodzinne, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;

NFOŚiGW SI 01 – dane dotyczące pożyczek zagrożonych, będącymi aktywami Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;

PFRON SFK SOF 01 – dane dotyczące wydatków na ochronę zdrowia, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;

PKPPLK SI 01 – dane o ruchu pociągów według segmentów sieci kolejowej, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.;

URE SI 02 – dane dotyczące umów na bezpośrednią sprzedaż energii elektrycznej odbiorcy końcowemu przez wytwórcę energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Urząd Regulacji Energetyki;

WZOoN EKSMOoN 01 – dane o osobach, którym wydano decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności;

ZUS KSI 14 – dane dotyczące wypłaconych świadczeń wspierających, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z art. 10 ustawy dane jednostkowe identyfikowalne zebrane w badaniach statystycznych są objęte tajemnicą statystyczną i podlegają bezwzględnej ochronie. Dane te mogą być wykorzystywane wyłącznie do opracowań, zestawień i analiz statystycznych oraz do tworzenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego operatu do badań statystycznych; udostępnianie lub wykorzystywanie tych danych dla innych niż podane w ustawie celów jest zabronione.

Projektowane rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Koszty badań realizowanych przez służby statystyki publicznej w ramach Pbssp 2025 zostały oszacowane zgodnie z „Wytycznymi do kalkulacji kosztów badań statystycznych i innych prac

realizowanych przez jednostki organizacyjne służb statystyki publicznej”.

Według wstępnej oceny projekt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji do Komisji Europejskiej na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z 2002 r. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt będzie miał wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236) w ten sposób, że ww. podmioty będą obowiązane do przekazania danych statystycznych, zgodnie z zakresem przedmiotowym badania, o ile zostaną objęte tym badaniem.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Głównego Urzędu Statystycznego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, wobec czego każdy będzie miał możliwość zgłosić zainteresowanie pracami nad projektem.

Projekt został wpisany do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem RD 54.